

سند کار شایسته باید چشم‌انداز بازار کار را روشن کند

«سند ملی کار شایسته» با هدف دستیابی به رشد و توسعه اقتصادی، مهارت‌افزایی و ارتقای دانش حرفه‌ای، حمایت از مشاغل کوچک خانگی و دانش‌بنیان بر مبنای کاهش نرخ بیکاری حداقل به میزان سالانه ۰.۸ درصد در طول سال‌های اجرای قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه تنظیم شده است.

سند ملی کار شایسته به حل بسیاری از مسائل حوزه روابط کار اعم از دستمزد کارگران و قراردادهای کار کمک می‌کند و شاخصه‌هایی همچون دستمزد شایسته، کار شایسته و شأن و کرامت کارگر و نیروی کار را حفظ می‌کند. وی می‌افزاید: در دست است که سند ملی کار شایسته تصویب شده و هم‌اکنون تحت پایش و نظارت وزارت کار در حال اجراست، ولی نباید توقع داشته باشیم که اقتصاد کشور به سرعت مراحل رشد و پویایی خود را طی کند.

این فعال حوزه کار معتقد است این سند علاوه بر مقوله دستمزد و معیشت نیروی کار به مباحثی همچون تولید و بهره‌وری، حقوق بنیادین کار، ثبات و امنیت شغلی و اشتغال می‌پردازد و مجموعه‌ای از راهبردهای مختلف و بسته کاملی از کسب و کارهای خرد و کوچک، تأمین مالی بنگاه‌ها، بهبود فضای کسب و کار و سیاست‌های موثر در بازار کار است، به همین دلیل لازم است همه دستگاه‌ها به میدان بیایند و در قبال تحقق اهداف سند کار شایسته به وظایف خود عمل کنند.

کار شایسته؛ دسترسی به فرصت‌های برابر
بر اساس تعریف سازمان جهانی کار، کار شایسته به منزله دسترسی به فرصت‌های برابر برای زنان و مردان در رسیدن به کار مناسب و مولد با حفظ کرامت انسانی است.

کار شایسته بر ابعاد مختلف کمی و کیفی کار در جامعه تأکید دارد که آزادی انتخاب شغل، ترویج کار مولد و سازنده، رعایت حرمت و کرامت انسانی، تضمین امنیت نیروی کار در محیط کار و داشتن درآمد مکفی و مزد مناسب در کنار ساعات کار مطلوب از ویژگی‌های بارز آن به‌شمار می‌رود.

اجرای کامل سند ملی کار شایسته پس از قانون کار یکی از مطالبات اساسی جامعه کارگری به‌شمار می‌رود. رعایت حداقل مزد متناسب با معیشت، کرامت و امنیت نیروی انسانی و منع تبعیض در اشتغال و حرفه از ویژگی‌هایی است که سند کار شایسته بر آن استوار است و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، پیگیری و نظارت بر روند اجرای صحیح سند را برعهده دارد.

به‌رغم آنکه برخی کارشناسان و فعالان حوزه کار اجرای مفاد سند کار شایسته را نیازمند داشتن اقتصادی پویا و رو به رشد و مبتنی بر نرخ بیکاری پایین و تعادل میان عرضه و تقاضا در بازار کار می‌دانند، در مقابل برخی دیگر تأکید دارند که این سند، ترسیمی از چشم‌انداز آینده بازار کار ایران است و همه بخش‌ها و دستگاه‌ها باید با هم‌راهی و هم‌فکری یکدیگر به جهت تحقق اهداف آن گام بردارند و به وظایف خود در قبال این سند عمل کنند.

هیأت دولت اردیبهشت ماه سال گذشته به پیشنهاد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، اتاق تعاون ایران و سازمان برنامه بودجه و به استناد قانون برنامه ششم توسعه، سند ملی کار شایسته را به تصویب رساند. «هادی ابوی»، فعال حوزه کار در ایران به ایسنا می‌گوید: سند ملی کار

اجتماعی، تضمین حقوق بنیادین کار و تقویت گفت‌وگوهای اجتماعی در دستور کار قرار دارد.

کار آزمایشی در تضاد با کار شایسته است

ماده ۱۱ قانون کار، به کار آزمایشی اختصاص دارد. چند نکته مهم در این ماده وجود دارد. بر اساس قانون، کار آزمایشی با توافق کارگر و کارفرما صورت می‌گیرد و هم کارگر و هم کارفرما اختیار دارند بدون اخطار قبلی همکاری را قطع کنند. اگر کارفرما قطع همکاری کند باید تمامی حقوق و مزایای دوره آزمایشی را بدهد و اگر کارگر قطع همکاری داشته باشد، به مدت روزهایی که کار کرده حقوق و مزایای می‌گیرد. نکته دیگر در این ماده قانونی این است که مدت زمان کار آزمایشی برای کارگران ساده حداکثر یک ماه و برای کارگران ماهر سه ماه است.

یک نیروی کار دفتری که هم در دفاتر پیشخوان کار کرده و هم منشی بوده در این باره، می‌گوید: من جاهای مختلفی کار کرده‌ام و تقریباً بالاستنا همه این‌جاها دوره کار آزمایشی داشته‌اند. این دوره‌ها از دو هفته شروع شده و به شش ماه یک‌سال هم رسیده است. جایی کار کرده‌ام که بعد گذشت شش ماه هنوز وقتی می‌گفتمتیم قرار داد ببندید، می‌گفتند: آزمایشت هست. البته حقوق را پرداخت می‌کردند اما همه چیز علی‌الحساب بود. در مواردی هم برای دوره آزمایشی نه حقوق داده و نه بیمه پرداخته‌اند، یعنی حقوق و بیمه را از بعد دوره آزمایشی محاسبه کرده‌اند.

«عبدالله مختاری» کارشناس روابط کار و فعال کارگری در این باره به ایسنا می‌گوید: قانون درباره کار آزمایشی صراحت دارد، اما در بسیاری از چیزهای دیگر از جمله قرارداد کار هم صراحت دارد اما برداشت اشتباه یا قانون‌گریزی، منجر به تضییع حقوق کارگران می‌شود. وی ادامه می‌دهد: بررسی قانون کار نشان می‌دهد در مورد مشاغل دائمی چیزی با عنوان قرارداد موقت وجود ندارد و فقط دوره آزمایشی آن هم حداکثر سه ماه موقتی است. چیزی که در این بین اهمیت دارد این است که حقوق و مزایای کار آزمایشی باید پرداخت شود، از جمله اینکه باید حق بیمه پرداخت شود.

این فعال کارگری در باره اینکه برخی کارفرمایان از کار آزمایشی سوءاستفاده می‌کنند و بخشی از کار خود را با استخدام مدام کارگر آزمایشی پیش می‌برند، می‌گوید: همان‌طور که عنوان شد عدم اجرای قانون ذهنیت‌ها و رویکردهایی را به

۹ راهبرد اساسی در سند ملی کار شایسته

سند کار شایسته از چهار محور «ایجاد و توسعه فرصت‌های اشتغال مولد، برخورداری از حمایت‌های اجتماعی، تضمین حقوق بنیادین کار و تقویت گفت‌وگوهای اجتماعی» تشکیل شده و «اشتغال محور کردن سیاست‌های مالی، پولی، تجاری و ابزار حمایتی و تشویقی، بهسازی نهادی در حوزه اشتغال و بهبود فضای کسب و کار، بهسازی نظام تأمین مالی کسب و کارهای خرد و کوچک و مشاغل خانگی، توسعه منابع انسانی، کارآفرینی و بهبود مهارتی، توسعه مشاغل سبز، توسعه اشتغال زنان، ایجاد اشتغال از طریق مشارکت‌های مردمی، ایجاد سازوکارهای لازم برای گذر از اشتغال غیررسمی به رسمی در حوزه قانون کار، توسعه و سرمایه‌گذاری معطوف به نیروی کار و طرح‌های عمومی کار»، ۹ راهبرد این سند به‌شمار می‌رود که وزارت کار وظیفه پایش و نظارت بر اجرای آنها را برعهده دارد.

با توجه به نقش فعالانه وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در حوزه سیاست‌گذاری اشتغال و نقش نظارتی آن بر روند اجرای این سند، وزارت کار موظف است ضمن پیگیری اجرای صحیح برنامه، گزارش سالانه اقدامات و درصد پیشرفت را بر اساس شاخص‌های مندرج از دستگاه‌ها و نهادهای مرتبط دریافت و وضعیت اثر بخشی برنامه را در بازه‌های زمانی سه‌ماهه و وضعیت اثر بخشی سند را همه‌ساله به هیأت وزیران ارائه کند.

بر این اساس، کمیته هماهنگی اجرای سند ملی کار شایسته و سیاست‌های اشتغال مبتنی بر این سند به منظور سنجش دستاوردها

آزادی انتخاب شغل، ترویج کار مولد و سازنده، رعایت حرمت و کرامت انسانی، تضمین امنیت نیروی کار در محیط کار و داشتن درآمد مکفی و مزد مناسب در کنار ساعات کار مطلوب از ویژگی‌های بارز کار شایسته به‌شمار می‌رود

وجود آورده که موجب تضییع حقوق کارگران می‌شود. برخی کارفرمایان فکر می‌کنند نباید هیچ پولی به کارگر آزمایشی بدهند و در کمال تعجب برخی از کارگران هم این‌طور فکر می‌کنند و پیگیر حقوق خود نمی‌شوند.

وی تصریح می‌کند: مواد مختلف قانون مثل حلقه‌های زنجیر به هم متصل‌اند و عدم اجرای یکی باعث ایجاد اختلال در دیگری می‌شود. برای مثال بر اساس قانون، کارفرما باید یک نسخه از قرارداد، چه دائمی چه موقتی را به کارگر بدهد. این خود مدرکی است که کارگر در صورت بروز مشکل می‌تواند در هیأت حل اختلاف ارائه دهد. برخی کارفرمایان نه تنها این کار را نمی‌کنند که در پرداخت حقوق هم طوری عمل می‌کنند که ردی از آنها بر جا نماند، مثلاً حقوق دستی پرداخت می‌کنند. همین اتفاقات باعث می‌شود فردی که آزمایشی کار می‌کند در صورت بروز اختلاف نتواند مدرکی در هیأت‌های حل اختلاف ارائه دهد.

مختاری با ناسالم خواندن روابط کار در برخی محیط‌های کاری می‌گوید: این واقعیت تأثیر خود را در انگیزه نیروی کار نشان می‌دهد. اگر کیفیت و کمیت تولید ما مشکل دارد، یکی از اصلی‌ترین دلایل آن همین بی‌انگیزگی است.

در شرایط فعلی کارگران کم‌مشکل ندارند؛ دست‌مزدها کفاف زندگی را نمی‌دهد و مزایای حداقلی تأمین‌کننده حداقل‌های زندگی افراد نیست. در شرایطی که اکثر کارگران به هر دری می‌زنند تا شغل دوم و سوم پیدا کنند، استثمار نیروی کار به شکل‌های مختلف از جمله عدم رعایت الزامات قانونی کار آزمایشی، بیش از پیش وضعیت نیروی کار را پیچیده می‌کند. در این بین بازرسی از کارگاه‌ها برای اجرای قانون، وظیفه‌ای بر عهده وزارت کار است که سر باز زدن از آن مشکل‌ساز شده است. در عین حال که باید کارگران را نسبت به حقوق خود آگاه کرد، لازم است بر نظارت بر اجرای قانون نیز تأکید شود و آنچه وزارت کار تحت نام سند کار شایسته ملزم به اجرای آن شده است، در کشور ساری و جاری شود.

رئیس سازمان خصوصی‌سازی که بر اساس مصوبه جلسه قبلی و اظهار صریح خود مبنی بر اینکه خلع یک قطعه ۲۰ مرداد تصمیم‌گیری خواهد شد اما باز هم شاهد عدم پیگیری جدی و سخنان غیر شفاف آقای صالح بودیم. وی افزود: به همین دلیل به علت قانع نشدن فعالین کارگری و نمایندگان مجلس از نحوه پاسخگویی رئیس سازمان

خصوصی‌سازی مجدداً از سوی مجلس به ایشنان تکلیف شد که باید در نهایت تا چهارشنبه آینده به عنوان آخرین فرصت صراحتاً نظر خود را اعلام کنند. این مقام آگاه گفت: در این جلسه فعالین کارگری هیچ‌گونه مصوبه‌ای را امضا نکرده‌اند و جلسه بعدی در کمیسیون اصل نود چهارشنبه این هفته برگزار خواهد شد.

رئیس سازمان خصوصی‌سازی که بر اساس مصوبه جلسه قبلی و اظهار صریح خود مبنی بر اینکه خلع یک قطعه ۲۰ مرداد تصمیم‌گیری خواهد شد اما باز هم شاهد عدم پیگیری جدی و سخنان غیر شفاف آقای صالح بودیم. وی افزود: به همین دلیل به علت قانع نشدن فعالین کارگری و نمایندگان مجلس از نحوه پاسخگویی رئیس سازمان

اخبار کارگری

سخنگوی کمیسیون اجتماعی مجلس خبر داد: **پرداخت ۳۲ هزار میلیارد تومان از بدهی دولت به تأمین اجتماعی**
سخنگوی کمیسیون اجتماعی مجلس با اشاره به بدهی ۲۵۰ هزار میلیارد تومانی دولت به تأمین اجتماعی گفت: با اجرای همسان‌سازی حقوق بازنشستگان و مستمری‌بگیران این سازمان، فقط ۳۲ هزار میلیارد تومان از این بدهی پرداخت خواهد شد. علی‌بابایی کارنامی در گفت‌وگو با خبرگزاری فارس با بیان اینکه به دلیل شیوع کرونا در کشور تقریباً یک میلیون شغل تحت تأثیر قرار گرفته، اظهار داشت: دولت تلاش کرد بیمه‌بیکاری به این عده پرداخت کند ولی فقط ۳۰ هزار نفر بیمه بیکاری گرفته‌اند. وی با تأکید بر اینکه مجلس با زحمات خواهان پرداخت بیمه بیکاری ناشی از آسیب‌های اقتصادی کرونا به دو میلیون شغل است، افزود: کمیسیون اجتماعی بنا بر اساس ساماندهی قراردادهای کار ادر دستور کارهای خود قرار دهد زیرا شاهد ناهمسانی زیادی در این حوزه هستیم. سخنگوی کمیسیون اجتماعی مجلس، اظهار داشت: دولت ۲۵۰ هزار میلیارد تومان به تأمین اجتماعی بدهکار است ولی گویا بنا بر این بدهی را به قشر کارگر بدهند. بابایی کارنامی خاطر نشان کرد: در صورتی که این بدهی همین امروز پرداخت شود اتفاقات بسیار خوبی در زندگی کارگران و مستمری‌بگیران تأمین اجتماعی رخ خواهد داد، هر چند که با فشار مجلس ۳۲ هزار میلیارد تومان از این بدهی در قالب طرح همسان‌سازی حقوق بازنشستگان پرداخت شده اما مجلس بنا بر این بدهی دولت به تأمین اجتماعی راضی نیست.

سازمان ملل: در آمد نیمی از جوانان بر اثر کرونا کاهش یافته است

بدنه کارگری سازمان ملل متحد در مطالعه جدید خود متوجه شد که حدود ۴۲ درصد از جوانان جهان که به‌رغم پاندمی هنوز کار می‌کنند، شاهد سقوط درآمد خود به علت بحران کرونا بوده‌اند. در وگادرنر، متخصص اشتغال جوانان در سازمان ملل متحد، روز چهارشنبه به سی‌ان‌بی‌سی گفت که جوانان حتی قبل از ضربه پاندمی در بازار کار در وضعیت نامطلوبی قرار داشتند. گزارشات نشان می‌دهد که این امر احتمالاً به این علت است که جوانان در بخش‌هایی فعال بودند که بیشتر تحت تأثیر پاندمی و مشکلات ناشی از بیماری و قرنطینه قرار گرفته‌اند. سازمان جهانی کار در گزارش قبلی خود با اشاره به این امر هشدار داده بود که شوک‌های گوناگون پاندمی بر افراد جوان می‌تواند منجر به آسیب دیدن یک نسل در دوران قرنطینه شود. گاردنر گفت: از ابتدای پاندمی تا کنون از هر ۶ جوان یک نفر دست از کار کردن کشیده است.

مرکز پژوهش‌های مجلس: آموزش داخلی آموزش دهندگان نهضت حذف شود

مرکز پژوهش‌های مجلس، آموزش داخلی برای آموزش‌یاران و آموزش دهندگان نهضت سوادآموزی راهز بنه اضافه دانست و خواستار حذف آن شد. به گزارش ایلنا، در گزارش این مرکز آمده است: در ۱۰ سال گذشته حدود ۵۰۰ هزار نیروی مورد نیاز آموزش و پرورش بر اساس مصوبات مجلس (قوانین تعیین تکلیف حق‌التدریسی و...) و مجوزهای مقطعی جذب نیروی انسانی بدون در نظر گرفتن کیفیت و روردها، شیوه‌های علمی جذب و سنجش صلاحیت‌های تخصصی و حرفه‌ای جذب وزارت آموزش و پرورش شده‌اند. نیروهای فوق‌انطباق کمتری با نیاز واقعی مناطق از حیث دوره تحصیلی، جنسیت و محل خدمت داشته‌اند، مضافاً آنکه افراد استعدادی مذکور در زمان استخدام از شرایط سنی مناسبی برخوردار نبوده و حداقل ۴۰ درصد از آنها در زمان استخدام مدرک از ۴۶ سال سن داشته‌اند و ۱۹ درصد آنها فاقد مدرک تحصیلی دانشگاهی بوده‌اند. در ادامه این گزارش می‌خوانیم: با توجه به نیاز وزارت آموزش و پرورش به نیروی انسانی در سال‌های آتی و افزایش نرخ بازنشستگی، ضرورت دارد مجلس، وزارت آموزش و پرورش را مکلف به ارائه برنامه کوتاه‌مدت و بلندمدت برای تأمین نیروی انسانی مورد نیاز کند و در صورت اصرار نمایندگان به رفع تبعیض ناروایان گروه‌های استعدادی مورد نظر، به جای حذف آزمون از گروه آموزش‌یاران نهضت سوادآموزی، شرط قبولی در آزمون داخلی آموزش و پرورش به‌دیه دیگر گروه‌های استعدادی مورد نظر تسری داده شود.

خبر

یک فعال کارگری:

حقوق معوقه کارگران هفت تپه تا چهارشنبه واریز می‌شود

یک فعال کارگری ضمن تشریح نتایج جلسه کمیسیون اصل ۹۰ مجلس در مورد شرکت هفت تپه، گفت: حقوق معوق اردیبهشت و خرداد تا چهارشنبه هفته پیش رو پرداخت می‌شود. به گزارش مهر، با توجه به حجم مشکلات شرکت کشت و صنعت نیشکر هفت تپه و تداوم اعتراضات کارگران، چهارشنبه هفته گذشته، کمیسیون اصل ۹۰ مجلس جلسه‌ای را در باره بررسی مشکلات این شرکت برگزار کرد. در همین زمینه، یکی از فعالین کارگری در مورد جزئیات جلسه مذکور اظهار داشت: طبق مصوبات جلسه قبلی کمیسیون اصل ۹۰ مجلس مقرر شد که ظرف یک هفته مواردی همچون تمدید دفترچه‌های بیمه موقوف به تأمین و مباحث مربوط به این مشکل برطرف شود. به این مقام آگاه افزود: در خصوص پرداخت حقوق معوقه نیز مصوب شد که تا چهارشنبه هفته آینده حقوق اردیبهشت و خرداد کارگران به‌طور کامل پرداخت شود و ضمانت اجرای این مسئله به عهده وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی سپرده شد. وی ادامه داد: همچنین در خصوص بازگشت به کار کارکنان اخراجی، استاندار خوزستان مکلف شد که ظرف یک هفته این مسئله را حل کند. این فعال کارگری با اشاره به موضوع خلع ید، تصریح کرد: در خصوص خلع ید بخش خصوصی، متأسفانه باز هم همچون جلسه گذشته به علت عدم شفافیت از سوی نمایندگان دولتی حاضر در جلسه از جمله